ВІДГУК
офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора Тищенко Валерії Олексіївни на дисертаційну роботу ЧЕРНЯВСЬКОГО ІВАНА СЕРГІЙОВИЧА на тему «ПОБУДОВА ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ КВАЛІФІКОВАНИХ ТАНЦЮРИСТІВ У СПОРТИВНИХ ТАНЦЯХ В РІЧНОМУ ЦИКЛІ ПІДГОТОВКИ», представлену на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми.

У сучасних умовах інтенсивного розвитку спортивних танців як виду змагальної діяльності, що поєднує естетичну виразність, складну координацію, витривалість і високий рівень техніко-тактичної майстерності, зростає потреба у науково обґрунтованій системі побудови тренувального процесу. Спортивні танці набули офіційного визнання як вид спорту, який включає участь у міжнародних турнірах, чемпіонатах світу, Європи та національних першостях, що зумовлює високі вимоги до рівня фізичної, технічної та психологічної підготовленості спортсменів.

Незважаючи на зростаючу популярність спортивних танців, науково-методичне забезпечення підготовки танцюристів досі залишається недостатньо розробленим. Зокрема, спостерігається дефіцит досліджень, присвячених структуруванню річного циклу підготовки з урахуванням особливостей навантаження, фаз періодизації, відновлення, психофізіологічної адаптації спортсменів до специфіки танцювального навантаження. Тренувальний процес нерідко ґрунтується на інтуїтивних або адаптованих схемах з інших видів спорту, що не повною мірою враховує особливості змагальної діяльності в спортивних танцях.

Актуальність дослідження також підкріплюється зростаючими вимогами до інтеграції педагогічних, біомеханічних, психофізіологічних і медико-біологічних підходів у підготовці спортсменів. Оптимізація тренувального процесу в річному циклі на основі принципів періодизації, варіативності навантаження, індивідуалізації та цілеспрямованої підготовки до головних змагань є необхідною умовою для досягнення високих результатів у спортивних танцях.

Таким чином, необхідність у науково-обґрунтованій моделі побудови тренувального процесу кваліфікованих танцюристів у межах річного циклу, яка враховує специфіку виду спорту, забезпечує функціональну готовність спортсменів і відповідає сучасним вимогам спортивної науки, зумовлює актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Мета роботи: обґрунтування структури річного циклу, розробка програми підготовки до головних змагань у спортивних танцях.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016-2020 рр., згідно з темою кафедри хореографії і танцювальних видів спорту «Удосконалення тренувального процесу кваліфікованих спортсменів в спортивних танцях на сучасному етапі розвитку виду спорту» (номер державної реєстрації 0116U001611) та Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр., згідно з темою кафедри хореографії і танцювальних видів спорту 2.11 «Управління тренувальними змагальними навантаженнями кваліфікованих спортсменів в спортивних танцях» (номер державної реєстрації 0121U108969).

Роль автора, як співвиконавця, полягає у розробці науково-методичного підходу, спрямованого на побудову моделі тренувального процесу кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях в річному циклі підготовки.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної роботи полягає у тому, що:

✓ *уперше* розкрито сучасні підходи до побудови тренувального процесу кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях з урахуванням перебігу короткострокових і довгострокових адаптаційних тренувальних ефектів у мікро-, мезо- і макроструктурах річного циклу підготовки;

✓ *уперше* розроблено періодизацію тренувального процесу відповідно календаря змагань в спортивних танцях;

✓ *уперше* розроблено і впроваджено концептуальну модель програми спеціальної підготовки спортсменів-танцюристів на основі модуляції цілісних структур «навантаження – відновлення» на рівні оперативного, поточного і етапного управління тренувальними та змагальними навантаженнями протягом року;

✓ *уперше* застосовано принципи системного та синергічного підходу для формування структури спеціальної підготовки і визначення шляхів індивідуальної корекції тренувального процесу;

✓ *уперше* розроблено рекомендації щодо реалізації системного та синергічного підходів у процесі побудови тренувального процесу спортсменів-танцюристів високої кваліфікації на основі комплексного вдосконалення видів їхньої підготовленості;

✓ *підтверджено* дані про функціональне забезпечення періодизації тренувального процесу, що сприяє збільшенню рівня спеціальної підготовленості,

демонстрації артистичної та хореографічної майстерності у варіативних умовах змагальної діяльності, високого темпу і розвинення втоми;

✓ *підтверджено* дані про системні чинники побудови тренувального процесу кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях з урахуванням календаря головних змагань протягом року;

✓ *доповнено* дані про побудову тренувального процесу кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях з урахуванням системних і синергічних підходів;

✓ *доповнено дані* про загальні та специфічні засоби і методи функціональної підготовки в видах спорту, які поєднують спорт і мистецтво.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що було розроблено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено технологію періодизації тренувального процесу кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях, яка ґрунтується на реалізації системного підходу до періодизації тренувальних і змагальних навантажень та концепції побудови тренувального процесу на основі раціонального співвідношення навантаження та відновлювання з урахуванням принципів оперативного, поточного й етапного управління процесом підготовки.

Представлені в роботі результати впроваджено у тренувальний процес клубу спортивного танцю Національного університету фізичного виховання і спорту України «Супаданс»; у навчально-тренувальний процес Всеукраїнської ради спортивних танців; у освітній процес студентів кафедри хореографії і танцювальних видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, що підтверджено відповідними актами.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Наукові положення, що сформульовані у дисертаційному дослідженні Чернявського Івана Сергійовича, вирізняються цілісністю побудови, логічною послідовністю викладення, переконливою аргументацією, ґрунтуються на сучасних концепціях теорії та методики спортивного тренування, адаптованих до специфіки спортивних танців як виду змагальної діяльності підвищеної координаційної та сенсомоторної складності. Дослідження базується на поєднанні класичних засад спортивної періодизації з сучасними концепціями адаптаційного управління функціональними навантаженнями в естетичних видах спорту.

Структура дисертації відповідає загальновизнаним науковим стандартам: чітко окреслено мету, сформульовано завдання, обґрунтовано предмет, об'єкт і методологію дослідження, що забезпечило відповідність теоретичної частини та емпіричних процедур. Висновки та рекомендації мають чіткий зв'язок із

результатами педагогічного експерименту, а також із загальною методологічною логікою дослідження, що забезпечує їх системність і переконливість.

Обґрунтованість теоретичних положень підтверджується широкою джерельною базою, залученням праць провідних вітчизняних і зарубіжних дослідників, а також опорою на діючі нормативи побудови тренувального процесу у видах спорту з вираженою координаційною спрямованістю. Методологічна цілісність дослідження забезпечена логічною відповідністю між метою, завданнями, об'єктом, предметом і методами дослідження, що створює надійне підґрунтя для формування наукових висновків.

Достовірність отриманих результатів забезпечена тривалим періодом емпіричного дослідження; застосуванням педагогічного експерименту в умовах реальної підготовки спортсменів високої кваліфікації; поетапною верифікацією даних; використанням статистично обґрунтованих методів обробки результатів (у т. ч. критерію Вілкоксона, показників центральної тенденції, розподілу, варіативності).

Ключові висновки підкріплено результатами комплексного функціонального тестування (показники VO_2 max, VE, La max, $EqCO_2$), анкетуванням та експертним оцінюванням виступів спортсменів. Залучення незалежного експертного моніторингу суддями міжнародного рівня надало додаткової об'єктивності інтерпретації ефективності розробленої моделі.

Педагогічний експеримент охопив різні фази тренувального процесу в реальних умовах клубної підготовки, та забезпечив екологічну валідність отриманих результатів. Особистий внесок дисертанта підтверджується участю в розробці методичних матеріалів, проведенні дослідження, а також наявністю наукових публікацій, в яких викладено основні результати.

Таким чином, сформульовані у дисертації положення, висновки й рекомендації є методично обґрунтованими, практично значущими, статистично достовірними і такими, що містять елементи наукової новизни, які мають перспективу для подальших досліджень у галузі спортивної підготовки танцюристів.

Характеристика основних положень роботи.

Дисертаційна робота викладена державною мовою на 207 сторінках тексту комп'ютерного набору, складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків. Усього використано 178 джерел наукової та спеціальної літератури, з яких 102 – іноземних. Робота ілюстрована та містить 9 таблиць, які органічно інтегровані в текст і не створюють надмірного інформаційного навантаження. Кожна з них слугує ілюстрацією ключових аспектів дослідження та сприяє кращому розумінню його змісту.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної наукової проблеми, визначено її зв'язок з тематикою планових науково-дослідних робіт НУФВСУ, а також окреслено концептуальні засади дослідження – сформульовано мету, об'єкт, предмет і методологічну основу. Визначено коло завдань, що забезпечують реалізацію дослідницької логіки, обґрунтовано вибір методів дослідження відповідно до його предметного поля. Представлено положення, які відображають наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів, визначено особистий внесок здобувача, зокрема в публікаціях, підготовлених у співавторстві. Описано сферу апробації та напрями впровадження результатів у практику, деталізовано етапи наукового пошуку й наведено кількісні характеристики публікаційної активності здобувача.

У **першому розділі «Специфічні особливості побудови тренувального процесу в спортивних танцях»** зосереджено увагу на системному аналізі теоретичних положень і сучасних науково-методичних підходів до побудови річного циклу підготовки спортсменів у видах спорту з підвищеними вимогами до координації, технічної майстерності, естетичної виразності та психофізіологічної витривалості.

Автором всебічно розглянуто класичні та інноваційні моделі періодизації тренувального процесу, акцентовано на особливостях їх адаптації до специфіки спортивних танців, які поєднують елементи спорту високих досягнень та артистичного виконавства. Обґрунтовано відмінності між циклічною структурою навантажень у традиційних видах спорту та варіативною, сценічно-змагальною динамікою у спортивних танцях, що вимагає гнучких схем побудови мікро- і мезоциклів.

У межах розділу охарактеризовано основні принципи, функціональні етапи й закономірності організації річного тренувального процесу з урахуванням завдань підготовчого, змагального та перехідного періодів. Виокремлено ключові компоненти спеціальної підготовки танцюристів – технічної, ритміко-музичної, парно-рухової, психологічної – та обґрунтовано їх роль у досягненні високої спортивної результативності. Значну увагу приділено формуванню рухової культури, стабілізації біомеханічних шаблонів у складних хореографічних комбінаціях, а також забезпечено узгодженість тренувального навантаження з фазами функціональної адаптації.

На основі аналізу наукових праць В. Платонова, Т. Бомпи, В. Ісуріна, а також фахівців у галузі танцювальної медицини та спортивної хореографії здобувач формує обґрунтовану позицію щодо необхідності розробки адаптованої моделі річного тренувального циклу, яка поєднує принципи спортивної періодизації з характерною для танців динамікою виступів, підготовки до турнірів, технічних шліфувань і психологічної стабілізації.

Таким чином, перший розділ створює концептуальне підґрунтя для розробки власної моделі побудови річного циклу тренувального процесу у спортивних танцях, яка враховує як загальноспортивні закономірності, так і специфічні особливості цього естетико-силового виду спорту.

У **другому розділі «Методи та організація дослідження»** представлено всебічне обґрунтування методології дослідження та послідовну організацію всіх його етапів. Розділ охоплює як класичні, так і сучасні методи наукового пошуку, адаптовані до специфіки дослідження тренувального процесу кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях у межах річного циклу.

Застосовано теоретичні методи (аналіз, синтез, систематизація, узагальнення), які спрямовані на вивчення філософських, дидактичних і методичних аспектів періодизації, а також забезпечено підґрунтя для формування адаптованої моделі річної підготовки. Обґрунтовано використання системного та синергічного підходів, які дозволили врахувати як нормативну структуру підготовки, так і індивідуальні реакції спортсменів-танцюристів на навантаження, втомлення та відновлення.

Емпірична частина ґрунтується на використанні опитування, бесіди, моніторингу змагальної діяльності та педагогічного експерименту. Залучення 40 фахівців – провідних тренерів, менеджерів, спортсменів і науковців із танцювального спорту – дозволило глибоко дослідити чинники, що впливають на побудову тренувального процесу. Педагогічний експеримент охопив три етапи тривалістю понад рік і був реалізований у природних умовах тренувальної діяльності, що забезпечило високий рівень екологічної валідності дослідження.

Окрему увагу приділено застосуванню фізіологічних методів дослідження, зокрема аналізу показників VO_2 max, La max, вентиляції та частоти серцевих скорочень за допомогою сучасного обладнання MetaMax 3B Cortex та LP 420, що дозволило оцінити інтегральну функціональну готовність спортсменів-танцюристів у моделюванні умов змагальної діяльності.

У рамках оцінки ефективності програми підготовки залучено експертний моніторинг, в якому брали участь понад 30 суддів, тренерів і майстрів спорту, які оцінювали виступи пар за комплексом показників (музичність, лінії корпусу, динаміка, техніка тощо) за десятибальною шкалою.

Методи математичної статистики включали використання непараметричних критеріїв (Вілкоксона), середніх значень, медіан, квартилів та інтерквартильного розмаху, що забезпечило надійну перевірку достовірності результатів. Для обробки даних використовувалися пакети Excel і Statistica.

У підрозділі щодо організації дослідження детально представлено хронологію та зміст чотирьох етапів реалізації роботи: від формулювання мети та розробки програми до проведення педагогічного експерименту,

систематизації результатів і підготовки до захисту. Описано базу дослідження – НУФВСУ та клуб «Супаданс» – і контингент учасників, до якого увійшли спортсмени-професіонали найвищого рівня.

У **третьому розділі «Теоретико-методичні, емпіричні і філософські засади побудови тренувального процесу в спортивних танцях»** подано комплексне теоретичне й емпіричне підґрунтя розробки структурно-функціональної моделі річного циклу підготовки спортсменів-танцюристів.

Розділ починається узагальненням актуальних наукових уявлень щодо специфіки функціонального забезпечення спеціальної працездатності у спортивних танцях, зокрема на основі аналізу кардіореспіраторних реакцій, показників аеробного й анаеробного енергозабезпечення, а також рівнів реалізації функціонального резерву в умовах змагальної діяльності. Особливу увагу приділено виявленню суперечностей між традиційними підходами до фізичної підготовки та сучасними вимогами до її функціональної спрямованості в контексті складної біомеханіки, артистичної виразності та високої сенсомоторної навантаженості танцювальних програм.

У розділі представлено результати метааналізу, експертного оцінювання й опитування фахівців (n = 32), що дозволило виявити тенденції, переважаючі погляди і недоліки сучасних методик. Значне аналітичне навантаження зосереджено на порівнянні класичних і сучасних підходів до періодизації тренувального процесу, зокрема в умовах високої щільності змагального календаря. Обґрунтовано необхідність поєднання блокової та індивідуалізованої моделі підготовки з урахуванням фази сезону, фізіологічного стану спортсмена та специфіки програм – латиноамериканської та стандартної.

Емпіричні дані щодо тренувального і функціонального навантаження отримано з використанням сучасних діагностичних технологій (VO□ max, La max, HR, VE тощо), що дозволило не лише змоделювати адаптивні реакції, але й розробити критеріальні межі спеціальної підготовленості спортсменів. Автор аргументовано демонструє різницю між так званими «традиційними» й «функціональними» концепціями підготовки, виокремлює протиріччя у використанні засобів з інших естетико-спортивних дисциплін (гімнастика, фігурне катання, артистичне плавання) для тренування танцюристів.

Філософський компонент розділу пов'язано із критичним осмисленням дефініцій «витривалість», «функціональний резерв», «спеціальна працездатність», що розглядаються як структуроутворюючі поняття у побудові тренувального навантаження. Розділ завершується обґрунтуванням стратегічних підходів до формування макро- і мезоциклів підготовки з опорою на календар головних змагань, а також пропозицією авторської моделі багаторічного

розвитку функціональної підготовки з урахуванням сенситивних періодів і професійної траєкторії спортсмена.

У **четвертому розділі «Модель макроциклу підготовки спортсменів-танцюристів високого класу до головних змагань»** виявлено ключові структурні та методичні чинники, що визначають ефективність побудови тренувального процесу у спортивних танцях в межах річного циклу з урахуванням принципів системної періодизації, функціонального моделювання та синергічного підходу до управління навантаженням. У межах цього розділу подано поетапно структуровану модель річної підготовки, що базується на принципах раціональної періодизації, системного управління та узгодження навантаження з фазами адаптації організму. Представлено дві концептуально відмінні моделі підготовки: узагальнену (на основі традиційного системного підходу) та експериментальну (на основі синергічного управління), що реалізовані у форматі макроциклу, структурованого на мікро- і мезоцикли з варіативним навантаженням.

Здобувач продемонстрував переваги адаптивного програмування тренувальних впливів, виходячи зі станів втоми, хронічної втоми та перевтоми, що дозволило реалізувати принципи «втома – відновлення» на різних рівнях управління (оперативному, поточному, етапному).

Визначено структуру тренувального макроциклу тривалістю 70 днів, який включав 6 тренувальних мікроциклів, 6 – відновлювальних мікроциклів, 4 – контрольні етапи оцінювання підготовленості. Побудова тренувального процесу базується на логіці «квантової періодизації», у межах якої кожен мікроцикл містить оптимально збалансовані основні та додаткові заняття: перші – для розвитку технічної та хореографічної майстерності, другі – для підтримки функціонального та психофізіологічного статусу. Відновлювальні мікроцикли структуровано за трьома фазами (життєзабезпечення, стимуляція, відновлення працездатності), що відповідає сучасним концепціям спортивної адаптології.

Наведено характеристики тренувального навантаження у трьох послідовних мезоциклах із динамічним зростанням частки технічної підготовки (від 50 % до 70 %) та поступовим зниженням обсягу фізичної частини, що свідчить про цілеспрямовану підготовку до головного змагання. Додаткову увагу приділено організації занять функціональної спрямованості – нейродинамічної, кардіореспіраторної та опорно-рухової.

Моделлю передбачено «квантову» побудову мікроциклів – з чергуванням інтенсивних і відновлювальних фаз на рівнях оперативного, поточного та етапного управління. Визначено ролі основного та додаткового занять у формуванні технічної, хореографічної, функціональної і психологічної складових. Уперше експериментально підтверджено ефективність

індивідуалізованої адаптації структури навантаження до реактивності спортсменів-танцюристів, що дозволило досягти статистично значущого приросту (6,91 %) за інтегральним показником спеціальної підготовленості. Метод експертного оцінювання змагальних програм (згідно з критеріями музикальності, лінійності, динаміки, техніки тощо) використано як валідний інструмент для контролю ефективності тренувального впливу.

Таким чином, здобувачем не лише розроблено теоретичну модель макроциклу підготовки, але й апробовано її на практиці, що дозволило зробити висновки про доцільність використання поєднаного системного та синергічного підходів у підготовці спортсменів-танцюристів високої кваліфікації до головних змагань року.

У п'ятому розділі «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» подано наукове обґрунтування ефективності авторської моделі побудови тренувального процесу спортсменів-танцюристів, здійснено її порівняння з класичними підходами та узагальнено результати експериментального впровадження.

Автор виходить із положень спортивної адаптології та теорії періодизації, аналізуючи тренувальний процес як послідовність циклічних навантажень, та напрямок на досягнення довгострокових адаптаційних ефектів. Обґрунтовано, що реалізація структур «навантаження – відновлення» на рівні тренувальних занять, мікро-, мезо- і макроциклів дозволяє цілеспрямовано управляти спеціальною працездатністю спортсменів.

У розділі показано, що синергічний підхід до побудови тренувального процесу забезпечує високу гнучкість і адаптивність програми підготовки – з можливістю її корекції залежно від стану спортсмена (втома, хронічна втома, перевтома). Узагальнено, що саме таке оперативне управління тренувальним навантаженням стало ключовим чинником позитивної динаміки спеціальної підготовленості.

Автор класифікує результати на три типи:

– дані, які підтверджують наявні наукові уявлення щодо ролі функціонального забезпечення в підвищенні спеціальної підготовленості, закономірностей адаптації, циклічності навантаження, а також системного підходу до періодизації тренувального процесу;

– дані, які доповнюють наявні положення, зокрема щодо поєднання системного та синергічного підходів до формування тренувальних програм у спортивних танцях, з урахуванням щільності календаря змагань, варіативності тактичних рішень і застосування спеціальних засобів відновлення;

– абсолютно нові наукові дані, які вперше систематизують тренувальні структури відповідно до календаря змагань, обґрунтовують модуляцію

навантаження в реальному часі, демонструють практичну реалізацію принципів оперативного й поточного управління на всіх рівнях тренувального процесу.

Окрему цінність становить запропонована авторська концептуальна модель програми спеціальної підготовки спортсменів-танцюристів, що дозволяє інтегрувати фізичну, технічну, хореографічну та функціональну підготовку в межах цілісного циклу. Розроблено й упроваджено методичні рекомендації щодо реалізації системного і синергічного підходів до побудови тренувального процесу на основі індивідуалізованої адаптації.

У підсумку, результати дослідження формують нові підходи до проектування тренувальних програм у спортивних танцях, що мають перспективу для подальшого наукового розвитку.

Загальні висновки дослідження повністю корелюються із поставленими завданнями, відповідають логіці наукового пошуку та змісту основних розділів роботи. Вони є логічно послідовними, структурованими та добре аргументованими.

Як свідчить викладений матеріал, проведене дослідження продемонструвало здатність здобувача до глибокого критичного осмислення наукової інформації, об'єктивної оцінки її переваг і обмежень, формування власних наукових позицій, генерування нових ідей та їхньої верифікації в експериментальних умовах. Дослідник успішно здійснив збір, аналіз, інтерпретацію та систематизацію емпіричних даних, надав їм наукове обґрунтування й оформив результати у вигляді завершеної дисертаційної роботи, що відзначається теоретичною цілісністю, методологічною послідовністю та практичною значущістю. Робота вирізняється концептуальною завершеністю та повнотою розкриття поставленої мети. Наукові положення, практичні рекомендації та аналітичні висновки подано логічно й аргументовано.

Практичні рекомендації «Види підготовки в спортивних танцях і фактори їх реалізації в структурах тренувального процесу спортсменів-танцюристів високої кваліфікації», які сформульовано в дисертації, спрямовані на оптимізацію тренувального процесу спортсменів-танцюристів високої кваліфікації. Вони охоплюють аспекти макро- і мікроциклічного планування з урахуванням змагального календаря, індивідуалізації навантажень, етапності підготовки (фізичної, технічної, хореографічної, психологічної, тактичної), а також сучасні підходи до відновлення.

Запропоновані положення можуть бути ефективно впроваджені у практику тренерської діяльності у сфері спортивних танців з метою підвищення змагальної результативності, зниження ризиків перевтоми та травматизму, а також забезпечення довгострокового прогресу спортсменів.

У цілому дисертація Чернявського Івана Сергійовича написана сучасною літературною українською мовою з дотриманням норм наукового стилю, точним і коректним використанням спеціалізованої термінології.

У тексті належним чином оформлено посилання на використані джерела при цитуванні наукових поглядів інших авторів, що свідчить про дотримання принципів академічної доброчесності.

Повнота в викладення матеріалів дисертації у роботах, які опубліковані автором.

Результати проведених досліджень висвітлено автором в наукових публікаціях, в яких у повній мірі відображено основні положення дисертації. Проблематика, зміст, кількість повністю відповідає вимогам МОН України. Теоретичне оприлюднення наукових досліджень на конференціях повною мірою засвідчує належну апробацію результатів. Зокрема, за темою дисертації опубліковано 11 наукових праць, з них 1 стаття у періодичному науковому виданні Чорногорії, проіндексованому в базі даних Scopus (Q3); 3 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 7 публікацій апробаційного характеру. У публікаціях, які підготовані у співавторстві, чітко вказано авторський внесок. Порушень академічної доброчесності не виявлено.

Зауваження щодо змісту дисертації та анотації. Разом з тим, у дисертаційній роботі присутні й окремі недоліки та дискусійні положення, які потребують додаткової аргументації та відповідних уточнень:

1. Якими критеріями Ви керувалися при виборі саме тримісячної структури макроциклу підготовки до головного змагання? Чи розглядалися альтернативні часові моделі (наприклад, 2 або 4 місяці), і чим зумовлений вибір саме 70-денного циклу?

2. Потребує пояснення, яким чином здійснювалась діагностика стану втоми, хронічної втоми та перевтоми. У тексті згадано про їх урахування, однак відсутній опис конкретних діагностичних критеріїв або шкал оцінювання.

3. Потребує уточнення, чим обґрунтована перевага синергічного підходу над традиційною системною моделлю. У роботі подано загальне теоретичне тло, однак бракує глибшого методологічного зіставлення.

4. Поясніть, чому у методичному інструментарії обрано саме ці діагностичні показники (VO_2 max, La max, VE тощо) як ключові для оцінки ефективності тренування?

Попри загальну цілісність і високий науковий рівень дисертаційного дослідження Чернявського Івана Сергійовича, варто зазначити низку недоліків, які не знижують його наукової цінності, проте потребують уваги:

1. Використання окремих термінів без достатнього теоретичного обґрунтування. Зокрема, в назві третього розділу згадується «філософський

компонент», однак у тексті не розкривається його зміст або зв'язок із предметом дослідження. Вживання такого терміну без пояснення виглядає надлишковим.

2. Формальне зазначення філософських засад без чіткої методологічної конкретизації. У роботі задекларовано використання філософських підходів, однак їхній зміст, роль у побудові дослідження та методологічне підґрунтя не розкрито.

Перераховані недоліки та зауваження у переважній більшості носять дискусійний характер, суттєво не впливають на науковий і методологічний рівень дисертації, не знижують її загальної позитивної оцінки та спрямовані, в основному, на подальше вдосконалення творчих здібностей здобувача.

Висновок. Дисертаційна робота **Чернявського Івана Сергійовича** на тему **«Побудова тренувального процесу кваліфікованих танцюристів у спортивних танцях в річному циклі підготовки»** має достатнє теоретичне й практичне значення, є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке за своїм змістом, обґрунтованістю висновків, новизною отриманих результатів відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами) та наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН України № 759 від 31.05.2019 р.), а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка.

Офіційний опонент:
професор кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету,
доктор наук з фізичного виховання і спорту,
професор Валерія ТИЩЕНКО

Проректор з наукової роботи
Запорізького національного університету,
доктор історичних наук, професор Геннадій ВАСИЛЬЧУК